

Les - naše bogastvo

II. mednarodni lesni sejem v Ljubljani — velika manifestacija našega gozdarstva in lesne industrije

Jugoslavija je delala gozdov... Les predstavlja velik in neizčrpen vir narodnega bogastva. Lesno predelovalna industrija zaposluje na desetstote delavcev in strokovnjakov, izvoz kvalitetnih izdelkov pa je glavni vir deviznega priliva. Naša država je predvsem delala les, ki izvozi največ trdega bukovega lesa.

izvozna blago, za katerega se poleg Anglije, Kanade, ZDA in druge zapadne države z dovolj trdno valutno priznanja vredno je dejstvo, da se vrednost našega (zvoza ne povečuje zato, ker bi se morda izvoz lesa povečal košičinsko. Nasprotno: količina izvoženega surovega lesa ostaja ista, povečuje se samo vrednost kvalitetnih izvoznih predmetov, za katere dobimo kar štirikrat več, kakor pa za isto količino surovega lesa.

Sejem bo v veliki meri pomagal slovenskemu in jugoslovanskemu gozdarstvu in lesni industriji, iz težav in zadreg in omogočil našim velikim izvoznim podjetjem ugodne poslovne stike, industriji pa nabavo kvalitetnih sodobnih strojev.

Lesna industrija je v Sloveniji najbolj razvita. Ljubljana leži v tako ugodnem položaju na križišču mednarodnih trgovskih poti, da ima že močno tradicijo zlasti v trgovini lesa. Za nas je ugodno to, da nas okrožajo razmeroma močno industrijsko razvite države, ki pa jim primanjkuje lesa. Zato je popolnoma umestno, da je drugi mednarodni sejem lesa v Ljubljani, na Gospodarskem razstavišču. Odprta je od 23. maja in bo trajala do 4. junija.

Z odzrom na velik pomen in vlogo lesne industrije v naši državi, je družba že vročila velikanske investicije v izgradnjo in povečanje njene zmogljivosti. Mnoge tovarne, kot naprimer, za furnir, vezane plošče, panel plošče, svileniške, lamin ali celulozo, ki jih pred vojno sploh ni bilo, ali pa so bile le prav majhni obrati, so zrasle kot gobe po dežju. Danes imamo v vsej državi več kot 140 manjših in večjih podjetij in tovarn, ki izdelujejo pohištvo — naše najbolj cenjeno

Najvišje odkupne cene prašičev

Gospodarske organizacije so doslej pogosto nastopale na trgu z nelojalno konkurenco, ki je povzročala predvsem motnje na trgu, potrošniku pa škodo. Na nedavnem sestanku zastopnikov Zvezne trgovinskih zbornic, Zvezne industrijske in Zvezne zunanje trgovinske zbornice, Zvezne kmetijsko gozdarstvenih zbornic in Glavne združbe zvezne so se dogovorili, da bodo poslej odkupovale gospodarske organizacije masne in mesnate prašiče od kmetijskih združenj, poslovnih zvez in kmetijskih proizvajalnih organizacij po tehle cenah:

bele mesnate prašiče največ po 220 din za kg žive teže I. in 210 din za svinje II. razreda. Črne mesnate prašiče bodo kupovali po ceni, ki bo pri kilogramu za 10 din nižja. Za domače masnate pitane prašiče je bila dogovorjena najvišja odkupna cena 195 din za kg I. razreda, 185 din za kg žive teže II. razreda in 170 din za kg III. razreda. Vse druge prašiče bodo odkupovale po 165 din za kg žive teže.

Dogovorjene cene veljajo za vse gospod. organizacije, ki se pojavljajo kot kupci pitanih prašičev pri zasebnih kmetovalcih neposredno ali na trgu.

Več turistov kot lani

Letos do konca marca je pripotovalo v našo državo 47.225 turistov iz drugih držav, kar je skoraj 10.000 več kot lani v tem času; največ jih je bilo iz Zahodne Nemčije (15.252), Italije (13.273), Anglije (3538), Francije, Švice in dr.

Po dokončnih podatkih je lani obiskalo Jugoslavijo 498.736 turistov, kar je za več kot 100.000 več kot v letu 1956. Število nočitev se je povečalo za 47 odst.

Za modernizacijo železnice

Železniško transportno podjetje v Ljubljani je predvidelo, da bodo znašale bruto investicije letos približno 9 in pol milijard din, kar je za 2 milijardi več kot lani. Od tega bodo porabili največ za investicijsko vzdrževanje (3987 milijonov), za zamenjavo bo šlo 3569 milijonov din, za nove objekte pa 1.560 milijonov din.

POL STOLETJA!

Clovek ne bi verjel. Pol stoletja Ne življenja, ampak obrtnega dela in delovanja! Tovariš FERDO BUK je pred petdesetimi leti, 18. maja 1908, kot samostojni obrtnik pričel opravljati briško obrt, v lokalu na Cesti komandanta Staneta, kjer dela še danes. Takrat so pričeli v Novem mestu graditi žensko bolnišnico, predvidena je bila gradnja železnice in gimnazije. Ker se je v Novem mestu s tem obetel lep razvoj, se je tovariš Buk odločil naseliti tu. Razen tega je bil ljubljanski konec Novega mesta brez brivnice, ker je njegov prednik propadel.

V Novem mestu ni človeka, ki tovariša BUKA ne bi poznal. Posebno je znan kot star turistični delavec; osemnajst let je bil predsednik turističnega olepševalnega društva, po vojni je še šest let predsednik odbora za olepšavo mesta, 29 let keglja v kegljaškem društvu Planka, od 1919. do 1941. leta je bil načelnik društva naprednih obrtnikov Novo mesto, 6 let je vodil novomeško godbo. V vseh petdesetih letih ni bil niti enkrat bolan, niti enkrat na dopustu. Zato pa je izkoristil vsak prost dan za izlete v bližnjo in daljnjo okolico Novega mesta.

Obdar živ in Novem mestu ni bil nikdar tožen niti ni sam nikogar tožil. S poštenim delom in dostojnim življenjem si je zgradil v Novem mestu lep dom in je prepričan, da mu tudi Amerika ne bi mogla dati kaj več. Prosil nas je, naj vsem strankam, ki so obiskovale ali še obiskujejo njegov lokal, izrazimo njegovo hvaležnost. Mi mu pa ob rednem jubileju toplo čestitamo.

in želimo še mnogo let plodnega dela, zdravia in sreče v krogu njegovih dragih!

Naš obisk

Prav verjetno ste pred tednom dni prisluhnili zvočni glasovni trobent v svečanem spredu osmošolcev novomeške gimnazije, ko so s črno zastavo in z velikim ključem »demonstrirali« po novomeških ulicah. Za kolektivni osmega razreda je bil to zelo pomemben dan, zato vam danes predstavljamo enega od njih.

osmošolka MANJO VUKOVIČ.

dosegel kar dober učni uspeh, saj ni nihče od nas do kraja »padel«, le dva ali trije popravni izpiti bodo... »O študiju sva se že ponemila. Kako pa preživljate prosti čas?«

»Rada recitiram, sodelujem v gimnazijskem prostetnem društvu Otton Zupančič. Letos sem režirala igrano »Dnevi naše sreče.«

»Kako ste bili zadovoljni z uspehom?«

»Bil je večji kot smo pričakovali.«

»Ste se že odločili za bodočo poklic?«

»Sem. Vpisala se bom na tektilno fakulteto v Ljubljani. Rada rišem, moj najljubši predmet je kemija pa tudi blago imam rada, saj sem predstavnica nežnega spola. Morala bom pa še dobiti štipendijo, ker me doma ne bodo mogli vzdrževati.«

»Kaj pa matura?«

»Bojim se je, tako kot vsi ostali, in to predvsem zgodovine, ker je najbolj obširen predmet. Letnice clovek hitro pozabi, profesor Robida pa je tako natančen... Te tri tedne, ki nam še preostanejo, bomo vsi temeljito izkoristili in se skušali kar najbolj pripraviti na matura.«

Marsikdo se bo ob teh vrsticah spomnil časov, ko je bil sam v enakem položaju. Tistih najtežjih dni, ki se pa čez leta cloveku zdijo najlepši. Manjo Vukovičeva in vsem ostalim osmošolcem želimo kar najboljši uspeh pri maturi in nato tudi v nadaljnjem študiju in življenju. Dobro srečo! - c - ž

Notranjepolitični tedenski pregled

MESTA IN TRGOVINA

V četrtek se bo začela v Beogradu redna letna skupščina Stalne konferenčne mest. Na tem velikem posvetovanju, ki ga je razen predsedstva stalne konferenčne mest pripravljala tudi Zvezna trgovinska zbornica, Zvezna industrijska zbornica ter druge organizacije, bodo razpravljali samo o trgovini. V treh dneh in v štirih posebnih komisijah bodo razpravljali takorekoč o vseh problemih; od materialnih osnov trgovine, preko kontrole cen vse do odnosov trgovine do potrošnikov. Prepričani smo, da bo to posvetovanje, veliko prispevalo k temu, da bo delo trgovine boljše in da bodo odpravljene vsaj najbolj očitne napake, ki vplivajo na cene.

celo za 333 odstotkov! Tako vidite, so v nekaterih mestih kupovali posamezne prideleke celo dva do trikrat dražje in razumljivo, da se to pozna pri življenjskem standardu prebivalcev takih najdražjih mest oziroma industrijskih naselij. Ocena tovarišev iz Skopja opozarja tudi na to, da so cene najvišje prav v manjših industrijskih središčih, ker se tam, z obično vred, običajno nihče resno ne ukvarja s problemom preskrbe delavcev. Pomeni, da najdražje plačujejo kmetijske prideleke prav prebivalci industrijskih, proizvodno najmočnejših središč. S tem v nobenem primeru ne moremo biti zadovoljni. Take razlike med cenami lahko odpravili samo z povezovanjem jugoslovanskega trga, kar pa bo možno doseči z nakupom novih prevoznih sredstev, predvsem hladilnih vagonov, dalje dograditvijo novih skladišč in hladilnic v tistih krajih, kjer je proizvodnja teh artiklov manjša. Seveda vplivajo na take razlike in cenah tudi premajhne količine pridevkov, ali pa vsaj neena-komerna proizvodnja let-leh.

Zanimivo so tudi ugotovitve, ki se tičejo prometa z industrijskim blagom. Od leta 1956 na 1957 so gostistična podjetja v Skopju povečala promet in bi zato pričakovali, da se bo znižala njihova cena na kilogram ali meter določnega proizvoda. Toda ne, dogaja se prav obratno: cene kljub večjemu prometu rastejo. Ker so tovariš, ki si ocenjevali to stvar, upoštevali pri tem dejansko povečanje cen, je več kot očit-

no, da gre za neopravičeno zaslužkarstvo.

Posebno vprašanje je struktura cen, z drugo besedo: vprašanje, kako nastane prodajna cena. Tako na primer so lansko leto odkupovali paradižnik v LR Makედoniji po 29 dinarjev. Marže prodajalcev, poslovnih zvez itd. so pripeljale do cene 43 dinarjev, to je 115 procentov nad odkupno ceno. Pri vsem tem pa so v Zavodu za gospodarsko planiranje ugotovili, da znaša proizvodna cena za kilogram paradižnika največ 12 dinarjev. Tako mora državljan, ki nima na vrtu svojega paradižnika, plačati vso vsoto nad 12 dinarji, čeprav je največji del tega neopravičen zaslužek posameznikov oziroma podjetij. Povprečne razlike pa so bile velike tudi pri drugih proizvodih. Krompir na primer so odkupovali po 11 dinarjev, prodajali po 20, fižol je bil za 38 odstotkov dražji, paprika celo za 100 odstotkov itd. Ito. To so podatki, ki so jih ugotovljali v Skopju, kjer te prideleke pridlužujejo. Lahko si mislimo, da so podobne razlike na naših Jesentah ali pa kje drugje toliko večje.

Z večjo razliko med odkupnimi in prodajnimi cenami so trgovine povsem neopravičeno povečevale materialne stroške poslovanja in tako ustvarjale večja sredstva za razdelitev. Od tega je šel pretežen del v blaginje ljudskih odborov, ki pa, žal, prav zaradi tega največkrat molče in dopuščajo takšno nesolidno trgovanje. Drugi nič manjši del pa so razdelili kot dodatne plače in le malo namnil v sklade za pospeševanje trgovine.

Kot rečeno bo konferenca mest razpravljala tudi o teh problemih ter bo sprejela tudi vrsto predlogov, ki jih bodo lahko zvezni organi upoštevali pri nadaljnjem urejanju razmer na trgu.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ko smo pred enim tednom pisali o državnom udaru v Alžiriji, kjer je francoska vojska prevzela oblast z ustanovitvijo odbora narodne rešitve, smo še komaj ujeli težko pričakovano tiskovno konferenco generala de Gaulle. Na tej konferenci de Gaulle pravzaprav ni povedal nič bistvenega, razen hitega, kar so o njem že vedeli, -da je voljan dati se na razpolago republikli.

najrjazi dosegel po zakoniti poti, to je v skladu z novo reformo ustave, če jo bo parlament sprejel. Ni pa izključeno,

ŠE BLIŽE ROBU

da utegne de Gaulle poskušati priti do tega tudi po nezakoniti poti.

Toda v zadnjem tednu se je položaj nenadoma še poslabšal in zapletel. K temu je nekoliko prispevalo nejasno stališče francoske vlade pod vodstvom premiera Pflimlina, ki ne samo da ni obsodil ravnaje generalov v Alžiriji, ampak je celo izjavil, da so generali rešili enotnost Francije.

Kako ti generali rešujejo enotnost Francije, dokazujejo najnovejši dogodki na Korziki. Tja se je v soboto dopoldne z letalom iz Alžira pripeljal nekaj uporniških oficirjev, ki so takoj stopili v stik s posadko padalcev. V nekaj urah so vse prefekte na Korziki pozprili in ustanovili odbore narodne rešitve. To je bil prvi državni udar, prverat ali upor, kakor koli že to imenujemo.

Parizu je to sapa zaprlo. Pflimlin je pozval Francoze na pripravljenost in obsodil tiste, ki »potiskajo Francozo v državljansko vojno.«

Toda ta pozna odločnost, ki pa še vedno ni tako velika, da bi Pflimlin

generale v Alžiriji, ampak samo njihovo početje na Korziki, je prilla nekam pozno. Kaže, da se vlada zanaša samo na to, da bo skupščina danes ali jutri sprejela njene predloge o reformi ustave, s čimer bi bila izvršna oblast poudela vlade utrjena.

Toda francoska levica si očitno od vlade ne obeta mnogo. Zato so tri simulične francoske organizacije: komunistična, socialistična in katoliška pozvale delavce na pripravljenost. Zato so leve stranke zadožile svoje člane, da gredo tudi po potrebi na ulice branit republiko.

De Gaulle pa molči. Ob prevratu na Korziki se ni dal nobene izjave, čeprav je to nedvoumen upor v nasprotju z zakoni četrte ali katere koli republike. Ne vemo še, kaj utegne general povedati. Nekaj bo moral povedati in ukreniti, neko stališče do dogodkov bo moral opredeliti. Toda težko se je opredeljovati, če se clovek čuti precej zvišenega nad dogodki in ljudmi, kot se čuti general de Gaulle. Medtem pa postajajo generali v Alžiriji vedno bolj nestranni in pošiljajo predsedniku republike Cotyju celo odposlanca z zahtevo, naj odstopi. Če se bo njihova nesramnost ohnesla ali ne, je odvisno od toliko činiteljev, da je vsaka prerokba jalova. Drži pa bolj, kot je držalo prejšnji teden, da je Francija še bliže državljanski vojni ali vsaj hudim notranjim pretresom, kot je bila že dolgo, dolgo tega.

Krompirju bije dvanajsta...

Lani smo zatiranju krompir-jeva, kakor ga imenujejo na deželi, posvečali pre malo pozornosti. Zadnja, tretja generacija se je še pred spravljavanjem krompirja tako razpala, da smo kolaradarja pred jesenskimi hladnimi dnevi srečevali po vseh cestah in vaseh in po njem hodili, da je pod nogami kar škripalo.

Ker je krompir le dobro obrodil, si bo vsak mislil, da ga škodljivci ne morejo uničiti, kar pa je huda zmotna. Kakor vsaka bolezen se hitro razpase in ogroža vso okolico. Navzlic vsem odredbam oblasti si nemanježi

mislijo kar svoje in se za zatiranje prav nič ne zanimajo, zato so sami krivi, da se razni škodljivci tako razmnožujejo.

Letošnji pomlad so se dela na polju pri neugodnem vremenu zakasnila in si je sedaj v maju po tritedenski hudi vročini rastlino zelo opomoglo in vse lepo raste. Tako je tudi krompir, posebno oni iz jesenskih ostanok hitro vzkalil in daje kolaradski hroščem prvo hrano. Na posameznih samosevcih sem našel 4-7 hroščev, večina sama koncec, ki liste že pridno dogolega obzirajo in pri tem zalegajo rumenordečkasta jajčeca na spodnji strani listov. Letošnji krompir je že v prvih dneh razvoja hudo ogrožen, zato ga bo treba temeljito očistiti teh škodljivcev. Škopims s pentakonom, z lindan oljem, s svinčnim arzenatom in z drugimi sredstvi, ki jih imajo skladišča KZ na razpolago. Pri škropljenju se je treba ravnati po danih navodilih, ki so napisana na posodah, in paziti moramo, da se sami ne zastrupimo in da živali še nekaj dni po prvem dežju ne pridejo blizu.

Najbolj učinkovito je škropljenje od 9. do 10. ure dopoldne, ko so ličinke in hroščji najbolj

požrešni, ali popokne od 5. do 8. ure. Cim bolj z drobnimi kapljicami škropimo liste, tem hitreje gre delo od rok in vse ličinke kakor tuji hroščji so v eni uri na tleh, obrnjeni na hrbet. Drugi dan ni videti nobenega več živega. Če se čez kakih 7-10 dni spet pojavijo, škropljenje ponovimo. Vsi gospodarji bi morali to delo temeljito opraviti in hroščji bi kmalu popolnoma izginiti.

Bodimo budni proti temu škodljivcu, vzpodbujajmo nemanje asede k škropljenju. Ne pustimo, da bi kolaradski hrošč onemogočil pridelovanje krompirja in paradižnikov za prehrano ljudi in živine!

Franjo Malasek

V Ragov logu!

V 10. št. Dolenjskega lista smo letos 12. marca odgovorili našim bralcem na številna vprašanja glede ragovskega mostu. Na občni so nas takrat obvestili, da bo most popraviljen v začetku aprila. Roka se sicer niso držali, vendar pa lahko zdaj konec maja vse ljubitelje Ragovega loga obvestimo, da je most že prehodan, čeprav še ni v celoti popraviljen. Vsakdo gre lahko čezen brez nevarnosti kljub opozorju na obeh koncih mostu, da je prehod prepovedan.

Most je za 40 cm višji in so že skorodala čez vso dolžino položene nove hrastove mostnice. Samo nekaj metrov z novomeške strani je treba še obnoviti. Dela so prekinili zaradi nujnih popravil jezov pri Sečidovem mlinu. Most je prehodan, zato ne zadržite nobenega lepega dne za odih v Ragovem logu!

Jez popravljajo

Letos v začetku leta je zatulila novomeška alarmins sirenja. Vendar ni nikjer soroje. Ker je bili kandijski bolnici je bila ogrožena zaradi narasle krize HKRati pa je voda predraja jez pri Sečidovem mlinu. Ker je bila raven vode za 160 cm nad običajno višino, je bil pritisk toliko povečan, da jez ni mogel vzdržati.

S popravilom je bilo treba poskušati, da je kriza upadla. Ker je zdaj gladnja krize sorazmerno nizka, so delavci komunale uprave pričeli jez popravljati in so vsa popravila z lesom že končali. Ko se bo voda primerno segrela, bodo v poletnih mesecih plove, ki vodo zadržujejo, s spodnje strani jez obložili s težkim kamnjem, z zgornje strani pa zasil z odpadnim gradbenim materialom. Upajamo, da bo tako popraviljen jez nekaj časa kljuboval krizi.

Cene na živilskem trgu

V ponedeljek, 27. maja, je bil novomeški živilski trg slabo založen. Prodajali so je jajca po 13 din, solato v glavcah po 20 dinarjev, smetano v skodelicah po 60 din, mleko v steklenicah po 35 din, rdečo redkev v šopkih po 10 din, semena in rože.

Zaradi nastale suše in po-manjšanju živilske krme je cena prašičem precej padla. Tudi kupec ni več toliko kot prejšnje mesece. Za ponedeljek so na sejmiki pripeljali 1096 prašičev, prodali pa so jih le 649. Za manjšo se zahtevali od 3900 do 5500 din, za večje pa od 5.500 do 29.000 din. Radovedni smo, če se bo tudi meso pocenilo.

V TEM TEDNU NABIRAMO:

Cvet gloga — belega trnaglogovca (300 din), šmarnice (650 dinarjev), bezga osutega (200 dinarjev).

List gozdne jagode (100 din), šmarnice brez pečjev (120 din), melise (140 din).

Rastlino vodne kreše (140 din), jetičnika (105 din), njivske mačhe (110 din), krvavega mlečka brez debelejših stebel (90 din).

Korenine regrata (110 din), baldrijana (260 din), bahata — smrdljivi bezeg (36 din).

Lubje česminovih korenin (165 din), krhlike (54 din).

Obvestilo: Nabrano cvetje lapuha in črna trna oddajte v zadrugo najpozneje do 31. maja, ker se po tem času preneha odkup cvetja lapuha in črna trna.

RAZPIS

razred osnovne šole ter mora biti telesno in duševno zdrav.

III. Elektro odesk: Kandidat mora z uspehom dovršiti 8. razred gimnazije ali s razredov osnovne šole ter mora biti telesno in duševno zdrav. Soljanje v vseh treh odeskih traja tri leta. V času soljanja se učenci rudarskega odeska usposablajo za kvalificirane delavce rudarske stroje — kopače, učenci kovinarskega odeska se izučujejo za poklice strojni kjučavničar, strugar, rezkar, kovač orodjar in posluževalce jamske mehanizacije, učenci elektro odeska pa za obratne električarje in elektro mehanske.

Učenci prejemajo mesečne nagrade v znesku od 1500 do 4000 dinarjev ter jamski dodatek. Sola nudi učencem vse šolske potrebščine ter za izvajanje praktične pouka potrebno delovno obliko, obutev in perilo. Mladinci, ki se žele vpnati, morajo Ravnateljstvu šole predložiti s 30 din količinsko prošnjo ter naslednje osebne dokumente: 1. zadnje šolsko spričevalo, 2. izpisek iz rojstne matične knjige, 3. potrdilo o premoženjskem stanju staršev, 4. potrdilo o višini otroškega dodatka.

Nekolikovanih prošnji ter prosti besedilni listini ne bomo upoštevali. V izjemnih primerih bodo sprejeti v vse tri odeske tudi učenci z manjšo šolsko izobrazbo, če uspešno opravijo sprejemni izpit. Pri šoli je Internat, ki nudi učencem vsa potrebna. Kandidati izven Zagorja, ki želijo stanovati v internatu, morajo to navesti v prošnji. Vpis v šolo traja do 25. avgusta 1958. Kandidat se lahko vpiše osebno ali pa pošlje prošnjo po pošti. Ravnateljstvo Industrijske rudarske šole Zagorje ob Savi.

ŠKROPLJENJE KROMPIRJA. OBČIJSKI OČISTNI ORGANI NA TEJ OBLASTI V LJUB. ZUPICANI S PRAKTIČNIMI VAJAMI REŠAVALI LJUDI (KOTRAJ SVOJE KOLEGE, UDELEŽENCE TEJAJA) IS SRUŠEVINS. Z NASORAMNIM POUKOM JE BIL TEJAJNOM, KI SO VSI ODBORNIKI CIVILNE ZAŠČITE IZ VSEH NAŠIH OBČIN, ZELO USREJENO.

PRED VOLITVAMI TRETJE OKRAJNE SKUPŠČINE SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

Šest let samoupravljanja v socialnem zavarovanju

Menda smo res že nekoliko pozabili na preteklost in na vse hudo kar je bilo z njo v zvezi. Pozabljamo tudi na težke socialne krivice, ki jih je moral trpeti naš delovni človek v kapitalistični družbi. In nič bolj enostavnega ni od zahteve, da te družba v slučaju bolezni, nesreče ali ob upokojitvi; podpre; zahteva, ponavljamo — včasih s trmijo v slučaju bolezni, nesreče, starosti ali onemoglosti dostikrat brez pravice. Če hramlec s trdim delom ni mogel zaslužiti denarja, ga v družini pač ni bilo. Takratne »bolnišnice blaginje« se za bolnega ali onemoglega delavca in nameščena niso veliki brigade. Delodajalec je na njegovo mesto lahko dobil mladega in zdravega človeka. Kako pa je po odpustu živel ponesrečenec, oškodovanec ali onemogel delavec, to kapitalista pač ni zanimalo!

raji delati, dokler niso imeli potrebnih instrumentov na razpolago. Socialno zavarovanje je prispevalo velik znesek za ureditev in opremo zdravstvenega doma v Novem mestu, za opremo šolske poliklinike, za nabavo röntgenskega aparata in instrumentarija in materiala za šolsko zobno ambulanto, za higienski zavod — živilski laboratorij, za opremo ambulante v Šentjernej, prispevalo je za adaptacijo zdravstvenega doma v Črnomlju ter popravilo različnega avtomobila v Črnomlju, delno za izboljšanje ambulante v Metliki in dalo večji znesek za gradnjo novega zdravstvenega doma v Metliki, ki je v surovem stanju že dograjen, nabavilo je celotno opremo za zobno ambulanto v Metliki, dokaj veliko prispevalo vsem ambulantam na področju okrajja, za nabavo instrumentarija in ureditev. V zadnjih treh letih je socialno zavarovanje prispevalo

za opremo in ureditev zdravstvenih in preventivnih ustanov 18 milijonov din, od tega približno 13 milijonov iz sklada za zdravstvo in okoli 5 milijonov iz sklada za preventivo. Ta znesek je bilo mogoče dati, ker smo v letih 1953, 1954 in 1955 zaključili poslovanje s precejšnjimi presežki, dočim smo v letu 1956 in 1957 zaključili poslovanje z velikimi primanjkljaji.

Kje so vzroki, da je bil v zadnjih dveh letih pri zavodu tako velik primanjkljaj?

Eden od vzrokov je, ker se je vsako leto zniževala prispevna stopnja za soc. zavarovanje, tako da smo prišli od 45% v letu 1954 na 38% v letu 1957 prispevka za soc. zavarovanje; nadev je vzrok velikega primanjkljaja v tem, ker odstotek izpada od dela zaradi bolezni in nesreč v našem okraju iz leta v leto narašča. Tako da imajo večji odstotek izpada od dela zaradi bolezni in nesreč le še okraji v Sloveniji, ki imajo na svojem področju rudarstvo, težko in kemično industrijo itd., do-

retelko je šest let, odkar so delavci, nameščenci, upokojeanci in ostali zavarovanci prvič volili izmed svojih vrst člane skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje, člane, ki naj zastopajo njihove interese, hkrati pa tudi interese družbe. Naslednje volitve so bile 10. februarja 1956, tretjič pa bodo zavarovanci volili svoje predstavnike v okrajno skupščino in v podružnične skupščine zavoda za socialno zavarovanje od 1. do 15. junija leta.

Delo zavodovih komisij

za reševanje takih zadev je izvršni odbor zavoda imenoval več komisij, ki jih sestavljajo uslužbeni zavoda, člani izvršnega odbora in skupščine, člani izvršnega odbora in skupščine, člani izvršnega odbora in skupščine, člani izvršnega odbora in skupščine...

a) Komisija za odločanje o pravicah do pokojnine in invalidnine. Čeprav novi zakon o pokojninah ne predvideva komisij, je izvršni odbor smatral za potrebno, da se komisijsko odloča o pravicah do pokojnine, predvsem kadar gre za odločitev o osebah, ki svojo pravico dokazujejo s pričami ali podobno, teh pa pri našem zavodu ni malo.

b) Komisija za odločanje o pravicah do otroškega dodatka. V tistih primerih, kjer je sporno vprašanje, ali gre za gospodinjstvo ali gospodarsko skupnost.

c) Komisija za rehabilitacijo in za posredovanje invalidov dela. Področje dela te komisije je zelo široko in postaja z vsakim dnem nujnejše, ker število invalidov dela vsak dan narašča, vprašanje njihove rehabilitacije, prekvalifikacije in zaposlitve pa postaja vsak dan bolj pereče.

čim je v ostalih okrajih odstotek izpada od dela nižji kot pri nas.

Izvršni odbor in skupščina zavoda sta ugotovila, da naše gospodarske organizacije vprašani varnosti ljudi pri delu ne posvečajo dovolj pozornosti, ne poglobljajo se v problematiko s tega področja, ne skrbijo, da bi po podjetjih organizirali službo za varnost pri delu in tako zmanjševali število nesreč in bolezni.

Velika odgovornost do zavarovancev in družbe

Ze v prihodnjem letu (1953) je bila s predpisi zveznega izvršnega organa izvršena popolna decentralizacija v socialnem zavarovanju, pristojnosti republikanskih organov pa so bile prenešene na okraje. Takoj so bili tudi organizirani okrajni zavodi za socialno zavarovanje z vso pristojnostjo, ki so jo do tedaj imeli republikanski organi. Prva izvoljena skupščina in njen izvršni odbor sta se z vso resnostjo lotila dela, saj je s pristojnostjo upravni organ prejel tudi veliko odgovornost tako do zavarovancev, kakor do družbe. Odločanje o pokojninah, o pravicah do otroških dodatkov, o klimatskih in kopalniških zdraviljenjih in drugih pravicah s področja zdravstva, sta prevze-

na ustanova pa je v občini kljub temu potrebna glede na veliko število prebivalcev.

Pregled zavarovanih oseb in števil prebivalcev po občinah. Število prebivalcev datira od zadnjega štetja, število zavarovancev in upokojeencev pa od septembra 1957.

Občina	Število prebivalcev	Aktivni zavarovanci	Društveni zavar.	Invalidi in upokoje.	Društveni člani upok.
Semič	3699	409	446	84	57
Metlika	7334	998	558	154	97
Črnomelj	12.648	1872	2001	380	247
Kostanjevica-Podbočje	5029	184	208	80	42
Mirna	4943	240	253	201	130
Mokronog	5129	346	205	144	80
Zužemberk	6570	317	195	96	31
Šentjernej	8861	385	312	122	51
Trebnje	9841	440	356	218	142
Novo mesto	22.993	6329	5960	834	434
Straža-Toplice	5814	885	970	227	159
Skupaj	92.161	12.373	11.464	2468	1470

naj se izvolijo v posameznih občinah. V občini Novo mesto bodo izvolili 50 delegatov, 4 pa bodo na konferenci izvolili 13 članov skupščine okrajnega zavoda, Črnomelj 37 delegatov — 3 člane skupščine, Metlika 32 delegatov — 1 člana skupščine, Semič 30 delegatov — 1 člana, Mirna 30 delegatov — 1 člana, Šentjernej 30 delegatov — 1 člana, Mokronog 30 delegatov — 1 člana, Kostanjevica-Podbočje 30 delegatov — 1 člana, Straža-Toplice 34 delegatov — 2 člana, Zužemberk 30 delegatov — 1 člana, Trebnje 34 delegatov — 2 člana skupščine OZSŽ. V občini Trebnje se je zadnje čase število zavarovancev zaradi gradnje avto ceste močno povečalo, zato bodo v skupščino izvolili 2 člana.

Sodelujmo v službi socialnega zavarovanja!

Zborovanja zavarovancev bodo velikega pomena, saj bodo na njih obravnavali važna vprašanja, dosedanje delo organov samouprave in organov zavoda, nadalje demokratičnost upravljanja v socialnem zavarovanju. Smatramo, da je dejavnost socialnega zavarovanja tako pomembna, da zasluži vso pozornost in aktivno sodelovanje v akciji, ki je velikega političnega pomena. Družba je samoupravni organom zaupala veliko odgovornost in velika finančna sredstva, saj bo proračun zavoda v letu 1958 predvidevala znašal 780 milijonov dinarjev. Poleg velikih finančnih sredstev, ki jih družba zaupa samoupravnim organom soc. zavarovanja, je tudi precej 30.000 oseb, ki uživajo pravice iz soc. zavarovanja, zato nam ne more biti vseeno, kdo nam odloča o pravicah zavarovancev in kdo naj razpolaga s tako velikimi finančnimi sredstvi.

Volitve naj bodo manifestacija in aktivizacija vseh zavarovancev, kar pa lahko dosežemo le z aktivnim sodelovanjem na pripravah za zborovanja.

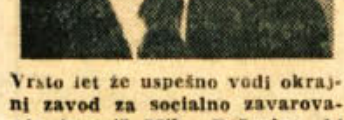
Hiter razvoj okraja je prinesel tudi težke probleme

Za obdobje od drugih volitev, to je od februarja 1956, je značilen zelo hiter gospodarski razvoj našega okraja. Iz mejnih delavcev so se v zadnjih letih razvila močna podjetja kovinske in tekstilne stroke, usnjarsko-predelovalna stroke, gradbeništvo itd. Preko 1200 delavcev in delavk je dobilo zaposlitev v domačem kraju, tako da se je odhod v druge kraje in republiko iz njihovega okraja v republiko iz njihovega okraja v republiko iz njihovega okraja v republiko...

KAKO BOMO VOLILI?

Uredba o volitvah samoupravnih organov zavodov za socialno zavarovanje, ki je objavljena v Uradnem listu 19-58, nalaga za vodom in sindikalnim organizacijam in društvom upokojeencev, da do 15. junija 1958 opravijo volitve. Uredba določa, da bodo volitve posredne, tako da bodo zavarovanci in upokojeanci volili delegate, izvoljeni delegati pa bodo volili člane skupščine okrajnega zavoda in člane skupščine podružnice v Črnomlju, ki

Ker pa splošne ambulante po občinah posujejo oziroma se finančno vzdržujejo v večjem odstotku od zavarovanih oseb, je IO priznaval oziroma potrdil tudi različne cene za zdravstvene storitve. Zato smo imeli v naših ambulantah in zdravstvenih ustanovah cene od 145 din v letu 1956 (v Novem mestu) do 237 din (za en pregled v Kostanjevici).

Vrsto let že uspešno vodi okrajni zavod za socialno zavarovanje tovariš Miha Počrvina, ki ima pri uveljavljanju družbenega upravljanja v tej važni panogi nemalo zaslug.

Okraju v zadnjih letih močno znižal. S povečanjem števila zaposlenih pa nastaja vrsta problemov v zdravstveni službi, v stanovanjskem upravljanju, komunalnih napravah in tudi v socialnem zavarovanju. Nema doma se je pokazalo, da je treba razširiti zdravstvene ustanove. To je bilo pred nekaj leti nekoliko rešeno z ureditvijo zdravstvenega doma v Novem mestu in z izboljšanjem nekaterih zdravstvenih ambulant. V Novem mestu pa je z ozirom na hitro naraščanje števila zavarovanih oseb še danes vprašanje prostora, v katerih bi bilo možno organizirati dobro zdravstveno službo. Skupščina okr. zavoda

Pismo iz Beograda

Zvečer 5. aprila 1941 je bila na vsakem oglu »Slavije« po ena kavarna, polna ljudi, pesmi in hrupa. Drugo jutro so bile vse štiri poravnane z zemljo.

To pa seveda ne pomeni, da so Beograščani ostali brez svojih kavarn. Njim so danes odprta vrata 511 lokalov — za 62 več kakor leta 1954, ki bi ga lahko imenovali leto krize v kavarniški živeljnjaji povojne Beograda. Toda v primerjavi z drugimi večjimi jugoslovanskimi mesti je to še vedno precej skromno število. V Zagrebu na pr. pride en lokal na 986 prebivalcev, v Ljubljani na 719, v Sarajevu na 609, v Beogradu pa mora vsak lokal ustreči željam in razpoloženju 1316 prebivalcev, čeprav so lani odprli nekaj velikih objektov — štiri hotela, med njimi zelo moderno »Metropol«, in 4 restavracije.

Vendar tudi te težave niso motile Beograščanov in njihovih gostov, da ne bi lani popili v restavracijah, kavarnah in zlasti bifejih čez 9 milijonov litrov piva, 3 milijone litrov vina in prav toliko žganja. Skupaj s hrano so lani plačali zaplaka 6 milijard 8 milijonov din, 15% več, kakor predlanskim. Skozi beograjske hotela je šlo lani nad 250 tisoč doma-

Delo izvršilnega odbora okrajne skupščine

Izvršni odbor, ki ga je skupščina na svojem prvem zasedanju izvolila, je imel skoraj redno mesečne seje, na katerih je razpravljalo o sklepih in nalozah, ki mu jih je naložila skupščina, ter o tekočih zadevah, ki so se pojavljale med zasedanji. Z njo se pojavljajo med zasedanji. Z njo se pojavljajo med zasedanji. Z njo se pojavljajo med zasedanji.

Zmagoslavje volje

Pozdravi iz Portoroža

Ne uničujmo!

Tiha voda bregove dere, pravi ljudski pregovor. Močna volja pa gore premika, bi lahko dejali ob nekaterih primerih človekove izredne volje, ki je dosegla naravnost čudovite uspehe. Ze v starodavnosti imamo tak vzor — Demostena, ki je silno jecal, pa je z vztrajno vajo in nepopustljivo voljo postal največji govornik stare Grčije.

Najboljša proteza na svetu
Sovjetski pisatelj Polevoj je napisal roman »Zgodba o pravem človeku«. Junak tega romana je junaški mladenič brez obeh nog, ki pa je vendar postal pilot-lovec, general in heroj. Pred desetimi leti so obiskali Polevoja nekateri ameriški novinarji. »Veste, mister Polevoj, mi smo stavili tisoč dolarjev, da je junak vašega romana izmišljena oseba.« Zelite dokaz, da ste zgrebili, je odgovoril pisatelj in stopil k telefonu. Čež pol ure je že prišel slavni letalec z ženo in dvema hčerka. Hodil je, kakor da sploh nima proteze.

»Kako ste mogli brez nog, s protezami pilotirati?«
»Talo?« so ga vprašali novinarji.
»Volja je najboljša proteza na svetu!« jim je veselo odgovoril hrabri pilot.

Helen Keller
Ime te Američanke, o kateri je zapisal Mark Twain, da je »največji junak v zgodovini«, je postalo kratkomojno pojem za izredno moč človekove volje. V starosti dveh let je izgubila sluh in vid, kmalu zatem pa postala popolnoma nema. S pomočjo neke plemenite žene in z močjo svoje volje je kasneje premagala te svoje telesne pomanjkljivosti. 19 let stara se je vpisala na vseučilišče in po šestih letih doktorirala. Toda dosega je še več: z naravnost čudovito voljo je »obudila« svoje mrtve glasilke in izvrstno govorila ne samo angleščino, svoj rodni jezik ampak tudi francoščino in nemščino. Dasli nikdar ni slišala niti najmanjšega glasu ne videla črke v knjigi. Vrhutega je Helen Keller napisala več knjig; ena od njih nosi naslov »Optimizem!«

Doktor pariške Sorbone
V Centru za rehabilitacijo vojnih invalidov v Beogradu

V tokijskem živalskem vrtu so preselili dvoletno Brafo v nove prostore. Za komaj dva kilometra poti pa so porabili kar celo uro, tako so bile dolgotrajni »visokovratni« afriški živali napoti telefonske žice na cestah...

vedo povedati o izrednih primerih močne volje nekdanjih borcev, sedaj invalidov, ki so se usposobili za najrazličnejše službe. O nekaterih so pisali tudi svetovni časopisi. Na primer Aleksander Nikolčič, partizanski bореc. Med vojno je izgubil obe stopali. Po vojni so ga poslali na zdravljenje v Pariz, kjer je ležal mesece in mesece in po številnih operacijah dobil proteze. Čeprav takorekoč negiben, je končal študij prava in dosegel celo doktorat na Sorboni, eni najslavnejših univerz na svetu.

Deček brez obraza
Svedu Arturu Svensonu je bila narava res sovražna. Rojen

Halo... halo!

Telefon je danes tako običajna in vsakdanja naprava, hkrati pa tako nepogrešljiva in koristna, da si sodobnega javnega življenja kratkomojno ne moremo zamisliti brez njega. Ampak prenašanje glasu po žicah na tako daljave je vendar nemogoče; tak izum, če se je res pojavil, je kratkomojno neumostno — so govorili pred 82 leti...

DVA IZUMITELJA
24. februarja 1876. leta je prišel v Patentni urad v Washingtonu neki Amerikanec z za-

Graham Bell prikazuje svoj izum 15. marca 1877.

vitkom. V tem zavitičku je imel aparat, ki ga je izumil. Ob dveh popoldnih je svoj izum patentiral.
Isti dan se je v Patentnem uradu oglašil še drugi izumitelj

z aparatom, ki je bil predviden za isti namen, kakor aparat prvega izumitelja. Ta, drugi aparat, je bil registriran ob štirih popoldnih, patentiran pa ne, ker ga je hotel izumitelj še izpopolniti.

Prvi izumitelj je bil Graham Bell, drugi E. Grey.
Kateremu naj se prizna prvenstvo izuma? O tem je razpravljalo sodišče v Washingtonu. In ker je Bell prehitel svojega rojaka Greya za dve uri, je bilo prvenstvo prisojeno Bellu. Tako je Bell priznan kot izumitelj

čudovitega aparata, ki je presenetil Ameriko in Evropo.
»ČUDO NAD ČUDESI.«
Se isto leto junija meseca so obiskovalci svetovne razstave v Philadelphiji lahko videli aparat z dvema žicama, o katerem so govorili kar neverjetne stvari: da lahko prenaša človeški glas na »neizmerne daljave«. Pri aparatu je bil sam izumitelj Graham Bell, ki je pojasnjeval, kako aparat deluje. Svoj izum je okrstil s čudnim imenom »telefon« (naziv je sestavljen iz dveh grških besed: »tele« — daleč in »fon« — glas).
Izum se je zdel kot čudo ne samo običajnim obiskovalcem razstave, ampak tudi učenjakom. Ti so ga takoj preizkusili: dva telefona so vezali na telegrafsko linijo in neverjetno: vsi glasovi, izgovorjeni v Philadelphiji, so se enako sliši v New Yorku!
Član preizkusne komisije je bil tudi znameniti fizik Thompson. Izum telefona ga je tako navdušil, da ga je nazval »čudo nad čudeši«.

OSVOJEVANJE SVETA
Sprva je večina ljudi, celo strokovnjakov mislila, da bo telefon ostal le kot eno redkih tehničnih zanimivosti med tovrstnimi zbirkami in v fizikalnih kabinetih. Toda Bellov »čudno« aparat se je kmalu razširil po Ameriki, prešel morje in se najprej uveljavil v Angliji, nato v Franciji. Ni trajalo dolgo, ko se je že razširil malone po vsem svetu.

Tisti dve tanki Bellovi žici, ki so presenetile goste na philadelphijski razstavi, sta dobili milijonsko potomstvo žic in kablov, ki so povežali hiše in ulice, vasi in mesta, dežele in kontinente. Danes je skupna dolžina telefonskih žic tako velika, da bi z njo lahko velikokrat opasali vsa zemeljsko oblo okrog ekvatorja.

Leta 1952 (po statističnih podatkih) na primer je bilo na svetu 79 milijonov 400 tisoč telef. aparatov, od tega v naši državi 85.000, v Italiji 1 milijon 382.438, v Franciji nad 2 milijona in pol, v Angliji skoraj 6 milijonov, v Ameriki blizu 46 milijonov (samo v New Yorku 3.940.323).

Čeprav se je telefonski aparat zelo izpopolnil, enako kot tehnika telefoniranja, je vendar ostal v bistvu isti, kakor je z njim Bell prvič govoril pred 82 leti iz Philadelphije z New Yorkom.

NAJSTAREJŠA SLIKA
Strokovnjaki sodijo, da je najstarejša slika na svetu glava, naslikana verjetno s prstom. Odkril jo je v La Pileti (Spanija). Menijo, da je nastala okrog 20.000 let pred našim štetjem.

FARUK PRED SODIŠČEM
Bivši kralj Egipta — Faruk, je imel že večkrat opravka s sodiščem zaradi dolgov, največkrat milijonskih. Trgovec Bellini iz Firenze je nekaj let vlačil tega kralja po sodiščih, ker mu je

valci tega težkega alpskega vzpona so okrstili Winterstellerjev uspeh za triumf energije.
Francoski akrobat Antan je bil rojen brez rok. In vendar je postal naslavnejši francoski akrobat, »genij spretnosti«, kot so pisali o njem. Razen vse mogočih akrobatskih veščin, ki jih je izvajal z nogami, je plaval v vodi kot riba. Vse to pa je bilo sad dolgoletnih mučnih vaj in volje, ki se ni ustrašila zaprek.
Kako bi bilo na svetu, če bi vsi zdravi ljudje s tako voljo opravljali vsak svoje delo in poklic? In če bi v svoje zdravo življenje vnesli toliko vedrine, volje in optimizma kot slepa, gluha in nema Helen Keller?!

Halo... halo!

Philadelphiji lahko videli aparat z dvema žicama, o katerem so govorili kar neverjetne stvari: da lahko prenaša človeški glas na »neizmerne daljave«. Pri aparatu je bil sam izumitelj Graham Bell, ki je pojasnjeval, kako aparat deluje. Svoj izum je okrstil s čudnim imenom »telefon« (naziv je sestavljen iz dveh grških besed: »tele« — daleč in »fon« — glas).
Izum se je zdel kot čudo ne samo običajnim obiskovalcem razstave, ampak tudi učenjakom. Ti so ga takoj preizkusili: dva telefona so vezali na telegrafsko linijo in neverjetno: vsi glasovi, izgovorjeni v Philadelphiji, so se enako sliši v New Yorku!
Član preizkusne komisije je bil tudi znameniti fizik Thompson. Izum telefona ga je tako navdušil, da ga je nazval »čudo nad čudeši«.

OSVOJEVANJE SVETA
Sprva je večina ljudi, celo strokovnjakov mislila, da bo telefon ostal le kot eno redkih tehničnih zanimivosti med tovrstnimi zbirkami in v fizikalnih kabinetih. Toda Bellov »čudno« aparat se je kmalu razširil po Ameriki, prešel morje in se najprej uveljavil v Angliji, nato v Franciji. Ni trajalo dolgo, ko se je že razširil malone po vsem svetu.

OSVOJEVANJE SVETA
Sprva je večina ljudi, celo strokovnjakov mislila, da bo telefon ostal le kot eno redkih tehničnih zanimivosti med tovrstnimi zbirkami in v fizikalnih kabinetih. Toda Bellov »čudno« aparat se je kmalu razširil po Ameriki, prešel morje in se najprej uveljavil v Angliji, nato v Franciji. Ni trajalo dolgo, ko se je že razširil malone po vsem svetu.

Tisti dve tanki Bellovi žici, ki so presenetile goste na philadelphijski razstavi, sta dobili milijonsko potomstvo žic in kablov, ki so povežali hiše in ulice, vasi in mesta, dežele in kontinente. Danes je skupna dolžina telefonskih žic tako velika, da bi z njo lahko velikokrat opasali vsa zemeljsko oblo okrog ekvatorja.

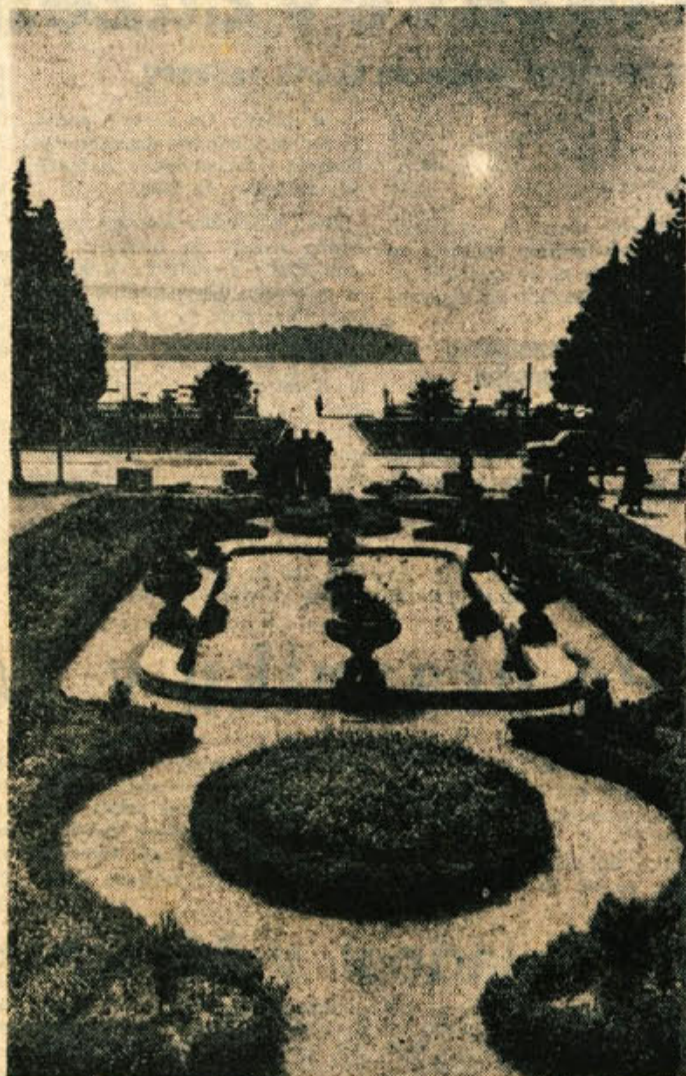
Leta 1952 (po statističnih podatkih) na primer je bilo na svetu 79 milijonov 400 tisoč telef. aparatov, od tega v naši državi 85.000, v Italiji 1 milijon 382.438, v Franciji nad 2 milijona in pol, v Angliji skoraj 6 milijonov, v Ameriki blizu 46 milijonov (samo v New Yorku 3.940.323).

Čeprav se je telefonski aparat zelo izpopolnil, enako kot tehnika telefoniranja, je vendar ostal v bistvu isti, kakor je z njim Bell prvič govoril pred 82 leti iz Philadelphije z New Yorkom.

NAJSTAREJŠA SLIKA
Strokovnjaki sodijo, da je najstarejša slika na svetu glava, naslikana verjetno s prstom. Odkril jo je v La Pileti (Spanija). Menijo, da je nastala okrog 20.000 let pred našim štetjem.

FARUK PRED SODIŠČEM
Bivši kralj Egipta — Faruk, je imel že večkrat opravka s sodiščem zaradi dolgov, največkrat milijonskih. Trgovec Bellini iz Firenze je nekaj let vlačil tega kralja po sodiščih, ker mu je

NAROCAJTE IN SIRITE DOLENJSKI LIST!

PARK PRED HOTELOM PALACE V PORTOROŽU LEŽI ZE PRAV NA OBALI SLOVENSKEGA MORJA OB PREKRASNEM KOPALIŠČU (Foto: Rastko Bradarčič)

Dve Jazbinškovi

Tovariš Avgust Jazbinšek je upokojen, vendar samo za redno poklic. Dela v mnogih novomeških organizacijah in društvih in ima seveda celo vrsto funkcij.

Oni dan jo maha po pločniku ves zamišljen in utrujen ter se ozira po izložbah. Sreča ga znanec:
»Zdravo lko, kaj pa tako zamišljen?«
»Gledam, če bi morala kje našel še kakšno funkcijo!«

Atomski pogoni
Sovjeti so izdelali načrte za atomsko lokomotivo. Vozila bi 300 dni z enkratno zalogo goriva, imela pa moč 5500 KS. Atomsko lokomotivo za 7000 KS pripravljajo tudi Amerikanci, izdelujejo pa že tudi načrte za atomski avtomobil.

V ZDA so za letos napovedali tudi prvo vožnjo trgovske ladje s pogonom na atomski reaktor. Z enkratno zalogo jedrskega goriva bo lahko prevozila 350.000 morskih milj.

Ne navadna bolezen
N. D., čevljar v Skopju, trpi od nenavadne bolezni — suši se mu grlo in zato mora venomer piti vodo. Izpije jo nad 35 litrov v 24 urah. Za to neznanu boleznijo je zbolel že pred zadnjo vojno. Meseca in meseca je preležal na klinikah v Beogradu, Zenevi, v Parizu in v ZDA, toda doslej so vsi poskusi ozdravljenja ostali brez uspeha.

Spet rekord
Med najboljša letala na svetu štejejo francoska letala »Trident«. Na takem letalu je nedavno pilot Guignard dosegel nov rekord v hitrosti dviganja. Da se je povzpela v višino 15 tisoč metrov, je potreboval le 2 minuti in 50 sekund.

»Kako da ne? Saj ti vsak mesec redno pošljemo pokojnico.«
»To že, ampak letnega dopusta mi nisi planiral...«

DENAR IN NESREČA
Vprašali so humorista Twa-ina: »Kaj mislite o mnenju, da denar ne osreči človeka?«
»Tej ljudski modrosti dam docela prav. Kajti denar človeka res ne osreči. Seveda mislim pri tem na denar drugih ljudi.«

OBOJESTRANSKO
»Ti, kaj si res razdrla zaroko s Tinom?«
»Res. On mi je rekel, da je sit moje ponarejene ljubezni, jaz sem mu pa vrnila njegov ponarejeni prstan.«

LENUHOVE TEŽAVE
»No, kako pa kaj s tvojim spanjem?«
»Čudno, več: ponoči spim dobro, in dopoldne tudi, ampak popoldne se neprestano obračam po postelji.«

PODEŽELSKO TEŽAVE
Budilka iz mesta je bila na počitnicah na deželi. Ko se je vrnila domov, potofiti stenski uri: »Groza, ti rečem! Toliko je

Prvi parnik na Jadranu
Pred 122 leti je valove našega Jadrana zaraol prvi parnik — »Il Dalmata«. Pridružil se je veliki čredi takratnih ladij ob dalmatinski obali — jadrnicam, ki jih je bilo 1.896. Ta prvi parnik — pravcata »bela vrana« med tolikimi jadrnicami — je plul med Trstom in Kotorjem. Prevažal je samo potnike in je plul s hitrostjo 5 morskih milj na uro.

Prvi parnik na Jadranu
Pred 122 leti je valove našega Jadrana zaraol prvi parnik — »Il Dalmata«. Pridružil se je veliki čredi takratnih ladij ob dalmatinski obali — jadrnicam, ki jih je bilo 1.896. Ta prvi parnik — pravcata »bela vrana« med tolikimi jadrnicami — je plul med Trstom in Kotorjem. Prevažal je samo potnike in je plul s hitrostjo 5 morskih milj na uro.

»Nikoli ne zaslužijo toliko, da bi si lahko kupil káčo...«

Večina naših ljudi ima pravičen odnos do živalstva v naravi. Njim vse priznamo. Toda še vedno nekateri nevedenci in brezvestneži vsako leto pozročajo veliko škodo s tem, ker razdirajo fazanja in jerebčice v koristne divjadi. Pogosti so primeri odnašanja mladičev »materam srnam«. Skrajno brezsrčno in v škodo našemu gospodarstvu je tudi pobiranje naših koristnih ptic pevk z rračnimi puškami, floberti in jračami.
Solska mladina! Naj ne bo med vami nikogar, ki bi vas sramotil s takimi nekulturnimi dejanji! Naša mladina naj bo zaščitnik narave in njenih lepote, predvsem pa koristnih naših koristnih ptic pevk z rračnimi puškami, floberti in jračami.
Vzpostavite in starite! Pozivamo vas, da vzgojno vplivate na otroke in mladino sploh!
Ljubitelji narave! Prikazujte z besedo in dejanji, kako nekulturno je uničevanje divjadi in koristnih ptic ter kakšna gospodarstvu in kmetijstvu. Naši zakoniti predpisi predvidevajo za storilce takih dejanj ostre kazni, povrho pa še povrnitev škode. Prepričani smo, da ne bo treba seči po njih, ker bosta lepa beseda in primeren pouk dosegla svoj namen.
Pokažimo, da v socialistični domovini žive kulturni ljudje, ki cenijo in čuvajo naravo!
Ptice pevke, fazani in jerebčice so naši stalni neplačani pomočniki pri zatiranju škodljivega mrčesa, tudi nevarnega koloradskega hrošča. Zato se jim oddolžite za njihovo korist s tem, da jih vedno in povsod štedito, kar nam bodo bogato vračale.
Gojitveni odsek
Okrajne lovske zveze
Novo mesto

»Kako da ne? Saj ti vsak mesec redno pošljemo pokojnico.«
»To že, ampak letnega dopusta mi nisi planiral...«

teh vrazilih petelinov, da niti očesa nisem mogla zatisniti.
SUMLJIV PODATEK
Popotnik gre skozi vas pa zavije na neko dvorišče in upraša fantka, ki se je tam igral: »Kje je pa tvoj očka, rajd bi govoril z njim?«
»Oče so v svinjaku,« pove dečko. »Spoznali jih boste po slamniku.«

MODERNA BOLEZEN
»Sinovo zdravje me zadnje čase strašansko skrbi.«
»Zakaj? Ali ima kako bolezen?«
»Bolezen ne, ampak vespo.«

ZACARANI KROG
»Dignili smo cene, ker so se nam zvišali stroški, stroški so se pa nam zvišali zato, ker smo morali plačati kazen zaradi nedovoljenega povišanja cen.«

Prvi parnik na Jadranu
Pred 122 leti je valove našega Jadrana zaraol prvi parnik — »Il Dalmata«. Pridružil se je veliki čredi takratnih ladij ob dalmatinski obali — jadrnicam, ki jih je bilo 1.896. Ta prvi parnik — pravcata »bela vrana« med tolikimi jadrnicami — je plul med Trstom in Kotorjem. Prevažal je samo potnike in je plul s hitrostjo 5 morskih milj na uro.

»Nikoli ne zaslužijo toliko, da bi si lahko kupil káčo...«

93. Ko sem dognal, kakšno moč ima godba nad živalmi, sem hotel tudi Karja in Koplja vzgojiti, da bi bila pokorna zvokom moje piščali. Koplje je bil tako pristna opica, da ga nisem mogel pripraviti do tega, da bi me poslušal. Brž ko sem mu začel piščati, je raspal ali pa zbežal na bližnje drevo. Nasprotno pa se je Karj izkazal za doveznejšega. Zmenil se ni za nobeno izmed melodij, ki sem mu jih igral, pač pa sem tu pa tam ubral kak ton, ob katerem se je zdrnil in prisuil. Uhlji so mu prenehali mahljati in nemirni trobec mu je na trenutek nastal.

94. Po Karjevem boju z divjim slonom sem nekega dne znova vzela piščalko in mu začel igrati. Naposled se mi je posrečilo, da sem mu dal kot tri minute nepretrgoma ubiral tone, ki so mu bili všeč. Proti koncu avgusta sem se že tako izuril, da je Karj več kot deset minut prisluškoval moji godbi. In ko je minila zima ter je prišlo spet poletje, sem ga že resnično znal voditi s piščankom. Včasih sem ga jezdit tudi po ves dan in Karj se, ne da bi mu bil moral reči le besedo, ravnal na vseh potih samo po zvokih moje piščali.

95. Tisto poletje je nadlegoval našo vas posebno drzen tiger. Njegova glava je bila kakor stolp in njegov trup kakor živet kakega lika. Spodetka je prihajal ponoči in napadal vole ali birole, potem pa je neko noč raztrgal nekega moškega, in poslej je napadal samo ljudi. Naša hiša je bila tik ob džungli, vsa okna smo imeli zamrežena z železnimi palicami, tako da ni mogla skoznje nobena žival, razen komarjev in muh. Nekega dne sem okoli osmih zvečer sedel pri oknu in zaslišal lajati leslo, ki gre pred tigrom in svari druge živali.

96. Kmalu sem jo v temi, ki tisti večer ni bila povsem črna, videl amukniti mimo, čez nekaj trenutkov pa sem začutil v nosu tudi tigrav vonj. Potem je nenadoma prišla velika črna povsot in obstala pred hišo tako, da je gledala naravnost v okno. Ko je legla, je lističi lajež v daljavi utihnil. Nato je pošast vstala in se začela pomikati proti oknu. Oddaljena lisica je takoj spet zalajala. Spreletavala me je z ona, a ker sem si hotel tigra različno ogledati, sem prilgal vžigalico. Ta plamenček ga je tako prestrašil, da je renče pobegnil.